

Bokhandlerforeningen. Årsberetning 2020

Innhold

Bokhandleråret 2020.....	2
Om Bokhandlerforeningen	3
Generalforsamling og styre	4
Medlemmer	5
Rammevilkår og avtaleverk	6
Litteraturabbonnement	7
Samfunnskontakt og politisk påvirkning	8
Digitalisering	9
Litterære priser og stipend	10
Bokhandelens forfatterstipend	11
Felles bokprosjekter	12
Bransjestatistikk, undersøkelser og analyser	13
Boklista 15 på topp i 2020.....	13
Innkjøpsstatistikk.....	14
Forbrukerundersøkelser	15
Fagskolen for bokbransjen.....	16
Bransjeinformasjon og annen medlemsservice.....	17
Utvalg og representasjon 2020	18

Bokhandleråret 2020

Annerledesåret

Året har vært preget av pandemien som for alvor nådde Norge i mars 2020. Gjennom året har det vært varierende smitteverntiltak rundt om i landet, ut ifra lokale smittesituasjoner. Likevel kunne bokhandlene for det meste holde åpent, men med strenge smittevernregler. I 2021 har situasjonen forverret seg med et mutert, og langt mer smittsomt, virus som har medført stengte bokhandler over hele landet.

Boka stod sterkt gjennom 2020 og Bokhandlerforeningens salgsstatistikk viser en økning i bokomsetningen på 7,4 prosent. Netthandelen har hatt en kraftig vekst under pandemien. Tall fra Forleggerforeningen viser også en stor vekst i lytting til lydfiler i strømmetjenester på over 26 prosent.

Administrerende direktør Trine Stensen sa i oktober opp sin stilling i Bokhandlerforeningen for å bli generalsekretær i Blå kors. Rådgiver Elin Øy ble konstituert som direktør fra årsskiftet, da Stensen sluttet. Elin Øy er i skrivende stund i oppsigelse, etter å ha takket ja til en stilling i Forfatterforeningen. Rekruttering av ny direktør er påbegynt.

Bransjeinitiativ om lesepolitikk

Som en oppfølging av Bokåret 2019 og bekymring for nedgang i lesing, la ni organisasjoner på litteraturfeltet i januar frem fem punkter til en ny lesepolitikk. I Norge har vi et godt litterært system som sikrer tilgjengelighet av et bredt utvalg bøker i bokhandel og bibliotek. Vi har gode støtteordninger for å skrive og utgi bøker, og andelen av befolkningen som leser bøker holder et høyt nivå, til tross for at konkurransen om tidsbruken til folk øker. Men det leses mindre enn tidligere. SSBs mediebarometer og Leseundersøkelsen viser begge nedgang i lesing for flere aldersgrupper. PISA 2018 viser en nedgang på 15 prosentpoeng i andel 15-åringer som leser på fritiden. For å sikre at vi fortsatt leser, ønsker en samlet bokbransje å spille inn fem punkter som bør inngå i en ny lesepolitikk

1. **Handlingsplan for lesing.**
2. **Statusheving av norsk.**
3. **Videreføring og styrking av eksisterende lesetiltak.**
4. **Styrking av skolebibliotekene.**
5. **Et bedre grunnlag for politikkutforming.**

Punktene har blitt løftet frem av flere av aktørene i politiske møter og punktene er blitt nevnt av stortingspolitikere i behandling av litteraturpolitiske saker.

I 2020 startet arbeidet med partiprogrammene til stortingsvalget 2021. Sammen med en videreføring av fastprisordningen av bøker, har lesepolitikk inngått i Bokhandlerforeningens innspill til partiprogram.

Kampanjen Hele Norge leser rullet videre i 2020, men planene ble endret på grunn av pandemien. Hovedkampanjen ble startet i mars og løp frem til høsten med ulike kampanjer som lesesommer og en sakprosakampanje på høsten.

Administrasjonen har gjennom 2020 vekslet mellom hjemmekontor og kontor, noe som har fungert bra.

Hilsen Elin Øy, konstituert direktør

Om Bokhandlerforeningen

Bokhandlerforeningen ivaretar bokhandlernes interesser, og arbeider for å styrke litteraturen og bokas plass i samfunnet.

Bokhandlerforeningen ivaretar bokhandlernes interesser, og arbeider for å styrke litteraturen og bokas plass i samfunnet. Et desentralisert og landsdekkende nett av bokhandler og gode og mange løsninger for digital handel av papir og e-bok sikrer lik og rik tilgang til litteratur i alle formater over hele landet. Gjennom bokhandel kjøpes boka i utsalgssteder med høy kompetanse og gjennom god faglig veiledning.

Bokhandlerforeningen representerer rundt 475 bokhandler. De fleste av landets bokhandler, inkludert samtlige bokhandlerkjeder, er medlem i foreningen. Medlemmene varierer fra de største kjedebokhandlerne til små, uavhengige bokhandler.

Kjerneområder for Bokhandlerforeningen

- Rammevilkår og avtaleverk.
- Samfunnskontakt (media) og politisk påvirkning.
- Bransjestatistikk, undersøkelser og analyser (dokumentasjon).
- Bransjeinformasjon og annen medlemservice.

Generalforsamling og styre

Generalforsamlingen

Generalforsamling for Bokhandlerforeningen ble avholdt 2. juni 2020, digitalt grunnet koronaviruset. Styreleder Hans Antonsen ønsket de fremmøtte velkommen, og holdt en kort presentasjon av årets viktigste hendelser og saker som har hovedfokus i foreningen, bl.a. drøfting av ny strategi for Bokhandlerforeningen, satsinger i Bokåret 2019, og videreføring av rammebetingelser for vår del av bransjen.

Forsamlingen representerte 104 stemmer inkl. fullmakter (korrigeret for 10 % - regelen). Totalt var det 15 personer til stede, i tillegg til administrasjonen.

Styret

På generalforsamlingen 2. juni 2020 ble Hans Antonsen, direktør ved Det Norske Teatret, enstemmig gjenvalgt som styreleder. Styret hadde etter 2. juni 2020 følgende sammensetning:

Styreleder: Hans Antonsen (Ekstern)

Nestleder: John Thomasgaard, Norli

Vara: Kim-Are Andersen

Styremedlem: Åshild Vere Jacobsen, Farsund Libris

Styremedlem: Helén Foss, Fri Bokhandel

Vara: Gøril Søndrol

Styremedlem: Lene Røren, VB-bok

Vara: Atle Eggereide

Styremedlem: Ny adm. dir. ARK

Vara: Stein-Ove Gudmundsrud

Styremedlem: Karin Mundal, Tanum

Vara: Tine Lien

Administrasjonen

Arbeidsfordelingen i administrasjonen gjenspeiler de prioriterte aktivitetssområdene for foreningen. I 2020 var det følgende bemanning i Bokhandlerforeningens sekretariat:

Trine Stensen Adm. dir. (100 prosent)

Elin Øy Rådgiver (100 prosent)

Sidsel Henriksen Konsulent (100 prosent)

Anne Jorunn Skogøy Prosjektleder Mammut (50 prosent)

Hans Antonsen, styreleder i Bokhandlerforeningen.

Valgkomitéen

Valgkomitéen består av Martin Antonsen, Norli Bokhuset Tromsø (leder) og Linda Eriksen, ARK og Sylvi Steine, Akademika,

Styremøter

Styret (DnB-forening og DnB-service) har avholdt 8 styremøter. Direktøren er styrets faste sekretær. Det ble protokollført 56 saker. De viktigste sakene er omtalt i årsmeldingen.

Medlemmer

Bokhandelen holder stand som foretrukket salgskanal

Medlemmer

Bokhandlerforeningens medlemmer hadde 479 utvalg pr. 31.12. 2020.

Kjeder

Norli Libris er den kjeden som utgjorde den største andelen av medlemsmassen i antall utvalg. Tanum solgte 12 av sine fysiske butikker til ARK og Norli per 1. april 2020. Tanum Karl Johan ble besluttet avvirket fra 1.1.2021. Andelen kjedefrie butikker holder seg stabilt.

Utsalgssteder

Antall per kjede	2016	2017	2018	2019	2020
Akademika	48	48	46	44	43
Ark	119	144	145	143	152
Bokdageret	23	10	6		
Fri Bokhandel	74	69	59	58	57
Kjedefrie	26	26	29	26	26
Libris	62	56	55		
Norli Libris	115	138	136	195	199
Notabene	110	64	56		
Tanum	17	19	19	14	2
Total	594	574	551	480	479

Tabellen viser hvordan antall utsalgssteder for de ulike kjedene og kjedefrie har utviklet seg de siste 5 år (med utsalgssteder mener vi her hovedbutikker, filialer og nettbokhandler). Per 31.12.2020 var utsalgsstedene fordelt slik: 120 hovedbutikker, 345 filialer og 14 nettbokhandler.

Andre bransjekontakter

Bokhandlerforeningen har god kontakt med andre sentrale aktører i bokbransjen. Gjennom Litteraturpolitisk samarbeidsforum møtes ledere i Den norske Forfatterforening, Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, Den norske Forleggerforening og Bokhandlerforeningen jevnlig.

!les

Bokhandlerforeningen sitter i styret til !les. Foreningen !les arbeider aktivt for et bredt, omfattende og varig engasjement for boklesing i Norge.

Internasjonale kontakter

EIBF

Bokhandlerforeningen er medlem i European and International Booksellers Federation (EIBF). EIBF har sekretariat i Brussel. Foreningene arbeider aktivt for at kulturhensyn skal være overordnet økonomiske hensyn i forhold til vurdering av konkurranse innen boksalg, og for mva-frihet på bøker. I dette arbeidet inngår nær kontakt med EU-kommisjonen og EU-parlamentet. Bokhandlerforeningen deltar aktivt i EIBFs arbeid og sitter i EIBFs styre (executive committee).

Rammevilkår og avtaleverk

Faste bokpriser er avgjørende for å bevare og skape utviklingsmuligheter for norsk litteratur.

Bokavtalen

Bokavtalen er en avtale mellom Den norske Forleggerforening og Bokhandlerforeningen. Bokavtalen krever unntak fra Konkurranseloven, og unntaket er hjemlet i en egen unntaksforskrift. Bokavtalen har til hensikt å legge forholdene til rette for å styrke ny norsk litteratur i Norge gjennom å:

- Fremme kultur- og kunnskapsformidling, stimulere leseinteresse og kunnskap og bidra til å styrke norsk språk og skriftkultur.
- Bidra til å opprettholde og sikre norsk bokutgivelse med bredde i emner og kvalitet, og øke respekten for opphavsretten.
- Fremme salg av bøker i begge målformer gjennom en rasjonell distribusjon og et effektivt, landsdekkende bokhandlernet, slik at tilgjengelighet og valgfrihet for forbrukerne ivaretas.
- Legge til rette for virksom konkurranse om utvalg, utgivelser og tilgjengelighet.

Fastprisen er avtalens bærebjelke

Den faste bokprisen på skjønnlitteratur, faglitteratur og sakprosa er avgjørende for å bevare og skape utviklingsmuligheter for norsk litteratur og sørge for at denne er tilgjengelig over hele landet. Alle salgskanaler skal avstå fra å benytte kjøp av fastprisbøker til opptjening av lojalitets- eller medlemsfordeler i sine ulike bonusprogram, og alle salgskanaler skal avstå fra å tilby pakker, hvor andre bøker inngår, knyttet til kjøp av fastprisbøker.

Norge har en av Europas minst regulerte fastprisordninger, med kortest fastprisperiode og høyest sluttkunderabatt.

Bransjeråd

Det er i tråd med Bokavtalen opprettet et bransjeråd som består av leder og direktør i Forleggerforeningen og leder og direktør i Bokhandlerforeningen.

Litteraturabonnement

Litteraturabonnementene skal sikre at innkjøpsbøkene blir tilgjengelige i mange bokhandler.

Litteraturabonnement

Litteraturabonnementene er viktig for spredningen av litteratur. Eksponering av nye bøker i flere hundre utsalgssteder bidrar til å bygge forfatterskap og er en viktig del av litteratur-Norge. Med abonnementene tar bokhandlere og forleggere et større kulturpolitisk ansvar. Abonnementene sikrer at flere av innkjøpsbøkene fra Norsk kulturråd blir tilgjengelige i bokhandelen, som motytelse får bokhandlerne bedre betingelser på de bøkene de tar inn. Litteraturabonnementet ble justert i løpet av høsten 2014, og et nytt abonnement, kalt grunnabonnement, tiltenkt de minste bokhandlerne ble inkludert.

Da avtale om nye litteraturabonnement ble underskrevet i 2014, hadde 294 bokhandler et abonnement i den eksisterende abonnementsordningen. Nye litteraturabonnement tredde i kraft 1.1.2015. Ved utgangen av 2019 hadde 409 bokhandler abonnement i den nye ordningen. Ved utgangen av 2020 har 422 bokhandler et litteraturabonnement.

Ansvar for oppfølging og rapportering av titler og antall ligger hos Forleggerforeningen. I tabellen under er oversikt over antall bøker som har gått ut fra FS og SD i de ulike abonnementene i automatisk ordning:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Grunnabonnement 1			232	230	201	238	269	229
Grunnabonnement 2			117	141	98	92	104	88
Allmennabonnement	405	361	349	371	299	333	373	317
Kulturabonnement	645	653	638	682	623	748	797	724
Breddeabonnement	2572	2662	2666	2577	2300	2664	2458	2059
Fagbokabonnement	422	442	4430	432	401	375	380	380

Følgende fire litteraturabonnement er tilgjengelig f.o.m. 1.1.2015:

Grunnabonnement: Bokhandler kan velge mellom G1 og G2.

G1 Motta bøkene som påmeldes innkjøpsordningen for norsk skjønnlitteratur for voksne (bokgruppe 4.1)

G2 Motta bøkene som påmeldes innkjøpsordningen norsk skjønnlitteratur for barn og unge (bokgruppe 4.3). Grunnabonnementet gir 70 prosent førsteeksemplarrabatt på den faste utsalgsprisen. Utover dette gis det rett til å kjøpe førsteeksemplar utover selve abonnementet med 70 prosent rabatt i bokgruppe 3-6.

Abonnementet er forbeholdt bokhandler med bokinnkjøp under 500.000 kr.

Breddeabonnement: Omfatter ett eksemplar av alle nye titler i bokgruppe 3, 4, 5 og 6 (sakprosa, skjønnlitteratur, billigbøker og verk) utgitt av medlemsforlagene. Breddeabonnement gir 74 prosent førsteeksemplarrabatt av bokens faste utsalgspris.

Kulturabonnement: Omfatter samtlige bøker utgitt av medlemsforlagene som er oppmeldt til innkjøpsordningene administrert av Norsk kulturråd. Kulturabonnement gir 72 prosent førsteeksemplarrabatt av bokens faste utsalgspris. Kulturabonnement gir anledning til å kjøpe førsteeksemplarer utover selve abonnementet til 70 prosent rabatt i bokgruppe 3-6.

Bokhandlerne har returrett på førsteeksemplar av bøker som ikke er innkjøpt på de selektive ordningene, men som er påmeldt og sendt ut i kulturabonnement.

Fagbokabonnement: Omfatter bøker i bokgruppe 2 (lærebøker og profesjonslitteratur) sortert etter nærmere avtale. 70 prosent førsteeksemplarrabatt og 2 prosent sortimentsrabatt gis alle som tar totalt 10 eller flere undergruppeabonnement (tilsvarende fem fagområder). Et undergruppeabonnement i bokgruppe 2.1 forplikter tilsvarende undergruppeabonnement 2.2 og vice versa. Bokhandler som tar færre undergrupper får 70 prosent førsteeksemplarrabatt, men ikke sortimentsrabatt.

Allmennabonnement: Omfatter bøker som er påmeldt i innkjøpsordningene fra bokgruppene 4.1 og 4.3 (norsk skjønnlitteratur for voksne og norsk skjønnlitteratur for barn og ungdom) fra medlemsforlagene. Distriktsabonnement gir 70 prosent førsteeksemplarrabatt av bokens faste utsalgspris. Distriktsabonnement gir anledning til å kjøpe førsteeksemplarer utover selve abonnementet med 70 prosent rabatt i bokgruppe 3-6. Abonnementet tilbys de minste bokhandlerne og begrenses oppad til å gjelde for inntil 1/3 av det totale antall bokhandlere med hovedkjøp i bokgruppe 3-6.

Sortimentsrabatt: Sortimentsrabatt gis til bokhandler med abonnement. Sortimentsrabatten er på 2 prosent og beregnes av bokhandelens samlede bruttoinnkjøp (utover førsteeksemplaret) av bøker til ordinær pris og ordinære betingelser innenfor bokgruppe 3, 4, 5 og 6. For fagbokabonnement gis sortimentsrabatt kun for innkjøp i bokgruppe 2.

Samfunnskontakt og politisk påvirkning

Foreningen har i løpet av året hatt politisk kontakt med representanter for storting, regjering og flere departement.

Politisk kontakt

Foreningen har hatt politiske møter i starten av pandemien knyttet til konsekvenser rundt pandemien for bokbransjen.

Bokhandlerforeningen har bidratt med informasjon og fakta og svart på spørsmål fra ulike departement når det har vært aktuelt. I tillegg har det vært god kontakt med partier og politikere på stortinget.

Høringer

Bokhandlerforeningen har i 2020 levert et innspill stortingsmeldingen Levende lokalsamfunn for fremtiden — Distriktsmeldingen. Budskapet var å be stortinget tydeliggjøre at:

- Bokhandel har en viktig rolle i lokalsamfunnene.
- At arbeids, nærings og skattepolitikken må legge til rette for bokhandlerdrift i distriktene gjennom å videreføre fastprisordningen for bøker og å videreføre og styrke merkurordningen for bokhandel.

Merkur Bok

Merkur Bok kom inn i Merkur-programmet i 2008. Merkur Bok er et kompetanseprogram for bokhandlere i distriktene, i regi av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Medlemskap i Merkur nettverket betyr at distrikts-bokhandlere får tilbud om veiledning fra en Merkurkonsulent, omstillingsstøtte, og mulighet til kompetansepåfyll i konferanser, og i et eget utviklingsprogram. Det er også mulig å delta i utviklingsprosjekt.

I 2020 ble Merkur bok organisert i tre regioner, region Nord, Øst og Vest, der en Merkurkonsulent har ansvar å følge opp bokhandlere i hver region. 62 bokhandler har fått besøk og veiledning i 2020.

I 2017 fikk Merkurbokhandler med omsetning under kr 7 mill tilbud om å søke utviklingsstøtte. I 2020 var det 10 bokhandler som søkte, og fikk utbetalt til sammen kr 473 000 i utviklingsstøtte.

26 Merkur-bokhandlere deltok i den årlige «Handle-lokalt» kampanjen i regi av Merkur. Det ble laget egen kampanjeplakat og nedlastbart digitalt materiell for bokhandel.

Bokhandlerforeningen i mediebildet

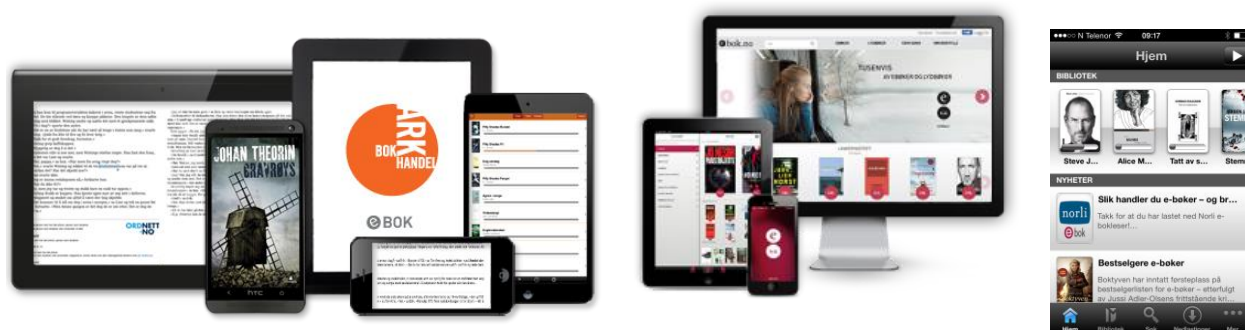
Det er et mål at Bokhandlerforeningen skal være en synlig aktør og delta i den offentlige debatten. I tillegg til å stille opp i intervju og bistå med fakta og tall, er det et mål å ha en godt oppdatert nettside med informasjon om foreningens aktiviteter og bransjedata.

Presseaktiviteter i 2020 har i tillegg til stipend- og prisutdelinger vært preget av pandemien. Det har vært mange henvendelser om boksalg i 2020.

Det digitale bokmarkedet

Bokbransjen blir mer digital

Handelen i digitale kanaler er økende, og salget av digitale format er økende. Mye av salget av digitalt innhold skjer direkte fra forlagene, men flere bokhandler har tjenester for salg av digitale e-bøker og lydbøker, enten som stykksalg eller i abonnements tjenester. Et godt utbygget distribusjonsnett, digitalt og landbasert, og gode multikanal-løsninger, vil sørge for at boklesingens sterke posisjon i Norge videreføres. I 2020 fortsatte markedet for lydbøker i strømmetjenester å vokse. Norske bokhandler har gode netthandelsløsninger og flere bokhandlerkjeder har gode og innovative omnikanalløsninger.

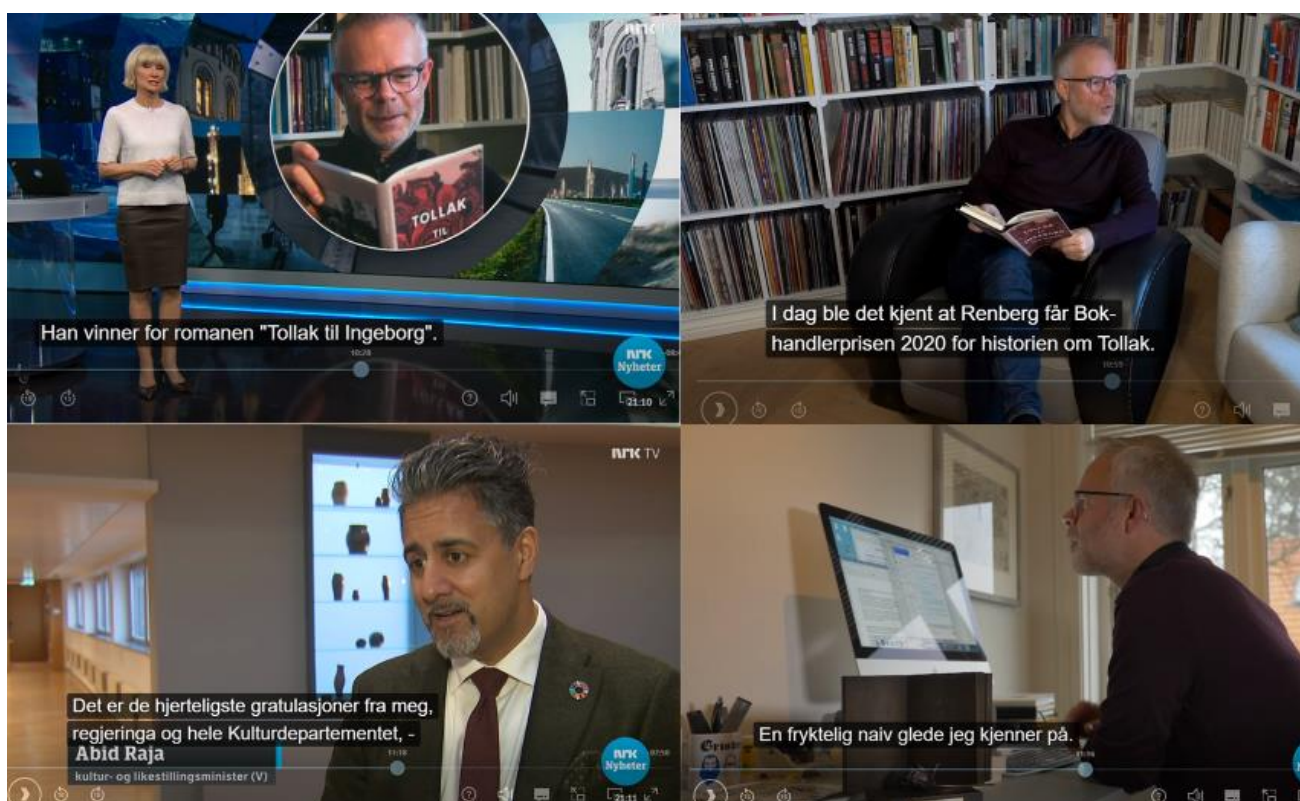
Antall solgte e-bøker

I 2020 ble det solgt 446 468 e-bøker mot 433 257 i 2019, det tilsvarer en økning på tre prosent¹.

¹ Distribuert gjennom DDS, Bokbasen

Litterære priser og stipend

Tore Renberg fikk Bokhandlerprisen 2020 for boken *Tollak til Ingeborg*

Bokhandlerprisen til Tore Renberg

Tore Renberg ble tildelt årets Bokhandlerpris for sin bok *Tollak til Ingeborg*. På grunn av Covid-19 ble det ikke noe fysisk arrangement i år, men en glad vinner ble allikevel gjort stas på.

Bokhandlerprisen er bokhandlerenes egen pris og deles ut etter avstemming blant alle ansatte i norsk bokhandel. Prisen deles ut til den forfatteren bokhandlerne mener har skrevet årets beste norske bok innenfor skjønn/generell - eller barne- og ungdomslitteratur.

Følgende ble nominert til Bokhandlerprisen 2020:

- **Erika Fatland**, «Høyt: En reise i Himalaya», Kagge
- **Helga Flatland**, «Et liv forbi», Aschehoug
- **Karl Ove Knausgård**, «Morgenstjernen», Oktober
- **Maja Lunde**, «Solvokteren», Kagge
- **Lars Mytting**, «Hekneveven», Gyldendal
- **Olaug Nilssen**, «Yt etter evne, få etter behov», Samlaget
- **Siri Pettersen**, «Jernulven», Gyldendal
- **Tore Renberg**, «Tollak til Ingeborg», Cappelen Damm

Bokhandelens forfatterstipend

Mads Rage fikk stipend på 200.000 kroner. Kjersti Anfinnsen og Eli Fossdal Vaage fikk begge stipend på 60.000 kroner for sine forfatterskap.

Bokhandelens forfatterstipend

Bokhandlerforeningens forfatterstipend skal gå til forfattere i etableringsfasen. Bokhandlerforeningen samarbeider med forfatterorganisasjonene NBU, NFFO og NFF om stipendene, og det er deres litterære råd som innstiller. Det er norske forfattere i etableringsfasen som skal nyte godt av pengene. Stipendene kan også tildeles en forfatter det er grunn til å knytte forventninger til i forbindelse med en særskilt utgivelse.

På grunn av Covid-19 ble det ikke fysiske tildelinger i 2020, som var planlagt under Litteraturfestivalen på Lillehammer.

Espen Dekko ble tildelt Bokhandelens barne- og ungdomsbokstipend for sitt forfatterskap. Stipendet er på 40.000 kroner.

Mads Rage, Kjersti Anfinnsen og Eli Fossdal Vaage ble tildelt Bokhandelens forfatterstipend.

Forfatter **Shazia Majid** ble tildelt Bokhandelens sakprosapris for boken *Ut av skyggene*. Prisen er på 50.000 kroner.

Rivertonprisen

Jo Nesbø ble tildelt Rivertonprisen for beste norske krim 2019 for boken *Kniv*. Rivertonprisen er et samarbeid mellom Rivertonklubben, Bokhandlerforeningen og Forleggerforeningen. Prisen, Den gylne revolver, deles ut til forfattere av fjorårets beste kriminallitterære arbeid. Prisvinneren kåres av Rivertonklubbens litterære råd. De andre nominerte var: Agnes Ravatn, *Dei sju dørene*; Asle Skredderberget: *Hevnen tilhører meg*; Sigbjørn Mostue: *Himmelen skal gråte blod* og Jan-Erik Fjell: *Gjemsel*.

Bjørnsonstipendet

Bjørnsonstipendet 2020 ble tildelt **Ingvild Schade** (f.1987) Stipendet tildeles en forfatter det er grunn til å knytte betydelige forventninger til. Forfatterstipendet, bestående av diplom og kr 25.000, -, deles ut hvert år i forbindelse med Bjørnsonfestivalen i Molde.

Bokhandlerforeningen etablerte Bjørnsonstipendet i 1997, i samarbeid med Bjørnsonfestivalen i Molde og Den norske Forfatterforening. Ingvild Schade fikk stipendet for romanene *Bergverket* (2019) og *Drammens rekordbok* (2014). Hun er også tegner, og har selv illustrert romanen *Drammens rekordbok*.

Bildet: Fra venstre: Eli Fossdal Vaage, Shazia Majid, Espen Dekko, Kjersti Anfinnsen og Mads Rage.

Felles bokprosjekter

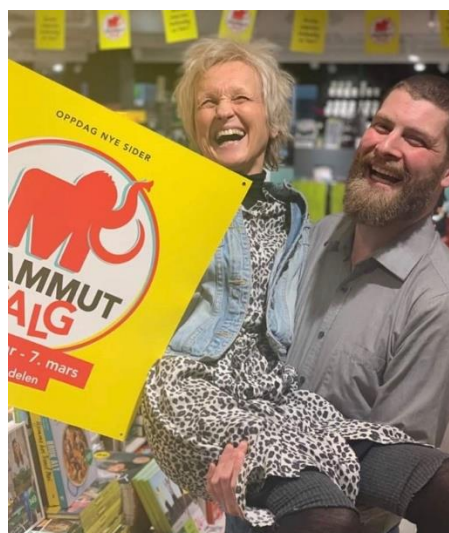
Mammutsalget skal være det mest attraktive boksalg i markedet.

Mammutsalget

Mammutsalget er et av bokbransjens sterkeste merkenavn, og trekker tusenvis av bokinteresserte til bokhandlerne i løpet av de to ukene salget pågår. I alt deltok 391 bokhandler på Mammutsalget i 2020. Salget pågikk fra 24. februar til 7. mars. 64 forlag deltok med til sammen 800 titler. I tillegg var det med 274 e-bøker til gode Mammut-priser, og 37 nedlastbare lydbøker. Netto omsetning ble om lag 28,5 millioner kroner (utfakturert fra distribusjonssentralene).

Mammutsalget er organisert og eid av Forleggerforeningen og Bokhandlerforeningen i fellesskap. Mammutsalget skal tilby bokkjøpere gode bøker med bredde i mange kategorier, til en redusert pris. Foreningene har som mål at Mammutsalget skal være det mest attraktive boksalg i markedet.

Bransjestatistikk, undersøkelser og analyser

Satsning på statistikk

Bokbransjen har et stort behov for å dokumentere kvantitativ og kvalitativ informasjon. I samarbeid med medlemmene fortsetter foreningen å utvikle effektive metoder for innsamling, bearbeiding og presentasjon av statistikk.

Boklista 15 på topp i 2020

(Oversikten viser de mestselgende titlene i 2020, uavhengig av sjanger og utgivelsesår)

Plass	Isbn	Tittel	Forfatter	Forlag	Utg.år	Bokgruppe
1	9788205539044	Hekneveen	Lars Mytting	Gyldendal	2020	411
2	9788248926375	Kongen forteller	Harald Stanghelle	Kagge	2020	319
3	9788203268656	Kongeriket	Jo Nesbø	Aschehoug	2020	417
4	9788202534035	Solsøsteren	Lucinda Riley	Cappelen Damm	2020	421
5	9788205520127	Omgitt av idioter	Thomas Erikson	Gyldendal	2018	503
6	9788293718260	Hey nineteen	Frode Øverli	Strand	2020	410
7	9788202688929	Bare en mor	Roy Jacobsen	Cappelen Damm	2020	411
8	9788293551805	Til de voksne	Linn Skåber	Pitch forlag	2020	410
9	9788248924005	Livet - illustrert	Lisa Aisato	Kagge forlag	2019	410
10	9788205538214	Gul bok	Zeshan Shakar	Gyldendal	2020	411
11	9788248926207	Hellstrøms hemmeligheter	E. Hellstrøm / A. Rennan	Kagge	2020	316
12	9788272017001	Verdenshistorie	Terje Tvedt	J.M. Stenersens forlag	2020	312
13	9788203297816	Villmarksgensere	Linka Neumann	Aschehoug	2019	317
14	9788284150512	Sak 1569	Jørn Lier Horst	Capitana	2020	411
15	9788249521425	Felemakaren	Edvard Hoem	Oktober	2020	411

Boklista og salgstall

Listen viser mestselgende bøker basert på salg over disk i et utvalg som representerer omlag 80 prosent av omsetningen i norsk bokhandel. Rapporteringen foregår ukentlig, og dekker bøker som er allment tilgjengelige. Listen fører til økt oppmerksomhet rundt bøker og bokhandelen, og bidrar dermed positivt for bransjen. I 2020 har vi levert ulike boklister til en rekke medier på forespørsel. Dette er populært stoff, samtidig som det gir oss en mulighet til å vise frem hvilke bøker som er populære. I 2020 har foreningen videreført ordningen med abonnementsløsning for salgstall til forlag. Vi publiserer også ukentlige e-boklister, og Norsklista på høsten og frem til jul.

Metode

Boklista utarbeides på grunnlag av salgstall fra et representativt utvalg av landets bokhandler. Tallene baserer seg på antall solgte eksemplarer av den enkelte tittel. For at bøkene skal bli med på listen må boken være solgt i mer enn én kjede.

De deltakende bedriftene omfattet ved utgangen av 2020 følgende butikker/kjeder: ARK, Tanum, Akademika.no, Norli Libris, Tynset Bokhandel, Aksdal Bok og Papir, Haugenbok.no, Bokkilden, Adlibris og Boksalongen LiB. Bokdata henter vi fra Bokbasen.

Innkjøpsstatistikk

Bokhandelens innkjøp endte på 1,39 milliarder i 2020 og viser en økning på 9 prosent.

Innkjøp januar-desember 2020

Bokhandelens innkjøp for perioden januar-desember utgjør 1394 millioner kroner. Dette er en moderat endring på 9 % i forhold til året før. Endringen i de enkelte bokgruppene er gjengitt i tabellen under.

	Innkjøp (mill.)		Endring fra 2019
Skolebøker	192,9		18 %
Skolebøker for grunnskolen	89,4		-1 %
Skolebøker for videregående skole	103,5		42 %
Lærebøker	245,7		15 %
Lærebøker for høyere utdanning	209,6		17 %
Fagbøker for profesjonsmarkedet	36,1		3 %
Sakprosa	333,3		12 %
Norsk sakprosa for voksne	243,2		15 %
Oversatt sakprosa for voksne	49,4		0 %
Norsk sakprosa for barn	22,1		15 %
Oversatt sakprosa for barn	18,6		10 %
Skjønnlitt	366,3		4 %
Norsk skjønnlitteratur for voksne	143,3		8 %
Oversatt skjønnlitteratur for voksne	74,7		-4 %
Norsk skjønnlitteratur for barn	80,6		4 %
Oversatt skjønnlitteratur for barn	67,7		4 %
Billigbøker	173,1		-8 %
Verk	0,5		69 %
Kommisjonsbøker	3,0		-52 %
Diverse varer	56,9		35 %
Annen skjønnlitteratur	22,2		29 %
Totalt	1394,0		9 %

Bokhandelens innkjøp fra sentralene

Innkjøpene for 2020 viste en samlet oppgang på ni prosent fra fjoråret. Innkjøpene av skjønnlitteratur gikk opp fire prosent fra 2019 til 2020. Innkjøpene av generell litteratur gikk opp hele tolv prosent. Nedgangen i innkjøp av billigbøker fortsetter og gikk ned med åtte prosent fra 2019.

Metode

Innkjøpstallene viser bokhandelens kjøp av bøker fra distribusjonssentralene Forlagsentralen og Sentraldistribusjonen. Tallene antas å dekke om lag 80 prosent av innkjøp til butikkene. De resterende innkjøpene antas å komme direkte fra forlag (lokallitteratur) eller fra andre distributører i inn- og utland (f.eks. Bladcentralen).

Forbrukerundersøkelser

Bokhandelen opprettholder sin posisjon som den foretrukne kanal for bokkjøp. Bokkjøp på nett øker.

Markedsundersøkelse om kjøpsvaner og handelskanaler

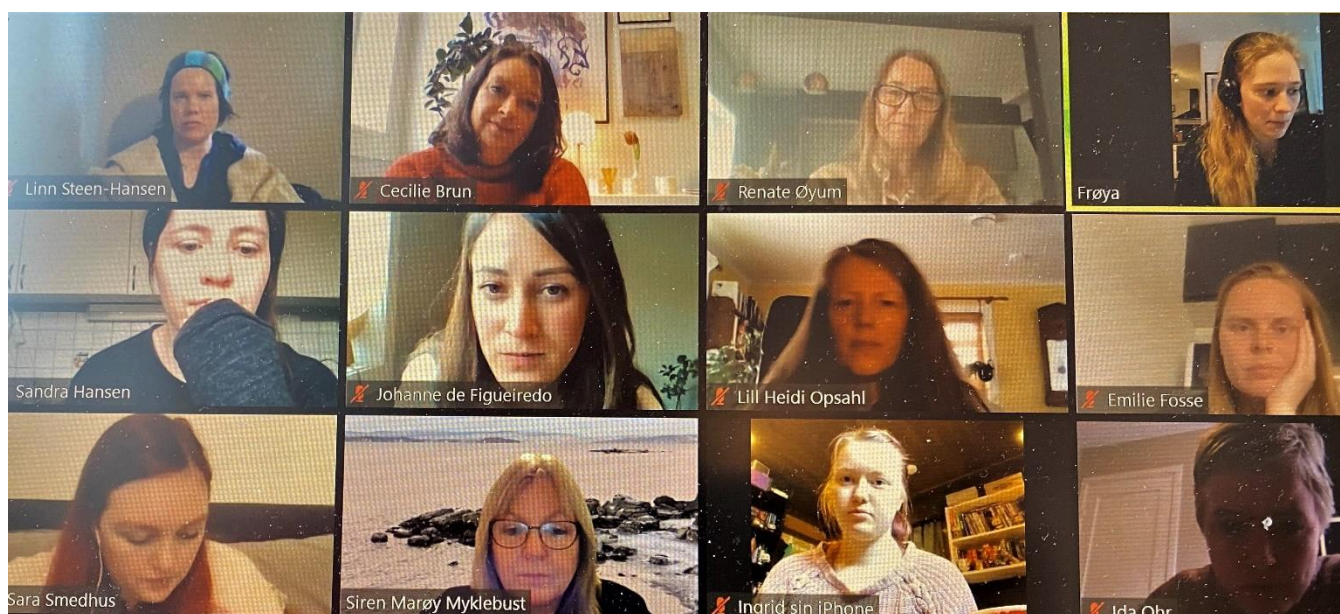
Undersøkelsen gjennomført av Ipsos MMI i desember 2020 viser at bokhandelen stryker sin posisjon som handelskanal for bøker.

- 67 prosent oppgir å ha kjøpt bøker siste året, en nedgang på tre prosentpoeng fra samme periode i 2019.
- 59 prosent oppgir at den forrige boken de kjøpte, kjøpte de i bokhandelen, en nedgang sammenlignet med 2019 – ned seks prosentpoeng.
- 28 prosent oppgir at de kjøpte forrige bok på nettet, en oppgang på 11 prosentpoeng sammenlignet med 2019.
- 10 prosent av bokkjøperne oppgir at den forrige boken de kjøpte (betalte for og lastet ned) var en e-bok – en økning på ett prosentpoeng fra 2019.
- 57 prosent tror de i fremtiden kommer til å handle i fysisk bokhandel, opp to prosentpoeng fra samme undersøkelse i 2019.
- 34 prosent av bokkjøperne tror at de i fremtiden kommer til å handle flesteparten av bøkene sine på nettet, opp fire prosentpoeng sammenlignet med 2019.

Om markedsundersøkelsen

Ipsos MMI (tidl. Synovate) utfører på oppdrag fra Bokhandlerforeningen en undersøkelse av kjøpsvaner for bøker i desember hvert år. Tidligere ble den utført halvårlig i juni og desember. Undersøkelsen baserer seg på et landsrepresentativt utvalg av befolkningen over 15 år, valgt ut av Ipsos MMI for å representere et tverrsnitt av befolkningen. Undersøkelsen gjennomføres for å kunne følge utviklingstrekk, særlig i bokkjøpernes bruk av handelskanaler. Undersøkelsen ble første gang gjennomført i desember 2004.

Fagskolen for bokbransjen - i bokens tjeneste

Fagskolen gir utdanning til ansatte i bokhandel og forlag. Skolen tar også imot kvalifiserte søkere utenfor bransjen som ønsker seg inn i bokbransjen. Skolen har gode forelesere i alle fag, og har et godt samarbeid med de ulike aktørene i bokbransjen som er med og gir viktige bidrag til det faglige opplegget.

Kompetente og motiverte medarbeidere er den viktigste suksessfaktoren dersom bokhandelen skal lykkes i konkurransen med andre forhandlere. Derfor legger skolen stor vekt på å gi studentene kompetanse i de viktigste fagområder man har behov for som ansatt i bokbransjen; markedsføring, bransjekunnskap, forlagsdrift, detaljhandel, økonomi, ledelse, salg og formidling, litteraturkunnskap og jus. En vesentlig del av litteraturkunnskapen tilegnes via brevundervisning, som gjennomføres over ett år, fra august til juni. Samlingene på skolen er på totalt 11 uker inklusiv en studietur til London. Ukene er oppdelt i 3 bolker; høst, vinter og vår med 2-5 ukers undervisning hver gang. Dette for å redusere studentens fravær på jobb, og behovet for vikar reduseres betraktelig. Fagskolen har en stabil stamme av forelesere som får meget gode evalueringer av studentene.

Skolen uteksaminerte 14 studenter våren 2020. Høsten 2020 ble det tatt opp 14 studenter. Skolen har i snitt 15 studenter i året. Det var et annerledes år på Fagskolen for årets kull. De har kun hatt en fysisk samling, ellers har vi møttes i Zoom og hatt nettundervisning. Det har fungert overraskende bra og årets kull vil også ha møtt bransjen og jobbet seg godt gjennom alle fag. En fin gjeng som har jobbet kreativt og fleksibelt under andre betingelser.

Skolen finansieres hovedsakelig av midler fra Kunnskapsdepartementet. Fagskolen har god økonomistyring, og økonomien er god. Fagskolen er godkjent av NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) og dette gjør at studentene kan søke lån og stipend hos Statens Lånekasse for utdanning. Studiet gir også studiepoeng i fagskolesektoren og dette gjør at Fagskolens studenter får 30 studiepoeng ved gjennomført studium.

Skolen drives som en stiftelse. Skolen holder til i fine og velfungerende lokaler i Universitetsgata 20.

Mer informasjon kan du finne her: www.fagskolen.no

Bransjeinformasjon og annen medlemsservice

Bokhandlerforeningen.no

Her offentliggjøres fortløpende foreningens hovedstatistikk, i tillegg til presentasjoner av aktuelle saker og presentasjon av foreningen og foreningens arbeidsområder.

Bokforum

Bokforum er Bokhandlerforeningens informasjonsskriv til medlemmene. Det ble i 2020 sendt ut 12 nummer av Bokforum. Bokforum sendes som nyhetsbrev per e-post.

Medlemsfortegnelsen

Bokhandlerforeningen tilbyr en oversikt over alle bokhandler i landet som er medlem av foreningen. Medlemsoversikten selges som Excel-fil, og inneholder adresser, e-post, telefonnummer og kjedetilhørighet.

Utvalg og representasjon 2020

Valgkomitéen

Martin Antonsen (leder), Norli Bokhuset Tromsø,
Linda Eriksen (ARK) og Sylvi Steine (Akademika).
Vara: Hans A. Vigen (Biblioteksentralen)

Bransjerådet

John Thomasgaard, Norli Libris
Trine Stensen, Bokhandlerforeningen

Økonomiutvalget

Hans-Erik Bjørnerud Norli Libris
Martin Antonsen, Bokhuset Libris
Trine Stensen, Bokhandlerforeningen

Styret for Fagskolen for bokbransjen

Trine Stensen, (leder), Bokhandlerforeningen
Anne Perstølen, Forleggerforeningen
Sylvi Steine, Akademika
Anette Mello Stenhaug, Norli
Jan-Frode Brenna-Hansen, Gyldendal
Cecilie Brun Løwe, rektor

PR Mammut

Anne Jorunn Skogøy (prosjektleder), Bokhandlerforeningen
Caroline Heitmann, Norli Libris
Jan-Frode Brenna-Hansen, Gyldendal
Mia Granum, ARK
Raymond Vik, Kagge forlag (kun presse/PR)

Styret foreningen !les

Trine Stensen, Bokhandlerforeningen

European and International Booksellers Federation (EIBF)

Trine Stensen, Bokhandlerforeningen

Norsk Barnebokinstitutt

Linda Eriksen (ARK), rådsmedlem Bokhandlerforeningen

Merkur – programstyret

Trine Stensen, Bokhandlerforeningen

Litteraturpolitisk samarbeidsforum

John Thomasgaard, Styret
Elin Øy, Bokhandlerforeningen
Trine Stensen, Bokhandlerforeningen

Bokhandlerforeningen

Sehesteds gate 6

0164 Oslo

Tlf: 22 39 68 00

E-post: firmapost@bokhandlerforeningen.no

www.bokhandlerforeningen.no